

Waar(d)Zegger

- Kruiwagenactie
- Stedelijke waterplannen
- Dauwtrappen
- Ontwikkelingen Zuidrand
- De muizenstaart

ZOMER 2008

HWL

Hoekscheewaards Landschap

Colofon

**Waar(d)zegger is een uitgave van
Hoekschewaards Landschap**

Versijnt ieder kwartaal

ISSN 1389-7454

Oplage: 1850

Redactie:

Aad Bruijnzeel

Cobi Smit

Hanny Willemstein

Iris van der Vlerk

Ferry Schenkelaars

Hoekschewaards Landschap

Vereniging voor natuurbehoud, milieu en historisch
dorpsschoon in de Hoekschewaard

Postadres

Postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11

Oud-Beijerland

Telefoon: 0186 - 62 18 88

Fax: 0186 - 62 03 65

Openingstijden Natuurbezoekerscentrum
Klein Profijt:

Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur

Zaterdag en zondag 12.00 tot 17.00 uur

HWL op Internet: www.hwl.nl

Dagelijks Bestuur

Voorzitter, Joost Kievit 078 - 6731522

Secretaris, Jan van Alebeek 0186 - 619379

Penningmeester, Guus van der Pal 0186 - 573705

Het lidmaatschap bedraagt € 17.50 per jaar

Betaling vindt plaats via acceptgiro

Extra giften:

Giro 2998008 bank 44.13.94.892

t.n.v. Penningmeester HWL, Oud-Beijerland

Voor aanmelding en opzegging:

Ledenadministratie

Postbus 1080

3260 AB Oud-Beijerland

Tel: 0186-614042

IN DIT NUMMER:

- Van de redactie
- Stichting egelopvang
- Kruiwagenactie
- Stedelijke waterplannen
- Dauwtrappen, een nieuwe traditie
- Ontwikkelingen aan de Zuidrand
- Activiteitenprogramma
- Aanbod cursus en lezing
- De Muizenstaart
- De ziener, een gedicht
- Prikbord wildernisvlees

Kopij herfstnummer inleveren vóór 1 augustus

Aanleveren kopij

Als aparte bijlage ('attachment') bij een
e-mail. Bij voorkeur in Word

Voor vragen: bel of mail :

Iris van der Vlerk:

Tel: 010 432 24 86

Mail: redactie@hwl.nl

Tel.: 078 674 11 88 – E: vdstoep@tiscali.nl

VAN DE REDACTIE

Iris van der Vlerk

Prachtig weer, mei 2008.

Volgens de kalender is het nog voorjaar maar qua temperatuur is het zomer. Ik zit achter mijn laptop te werken aan het zomernummer van de Waar(d)zegger, mooier kan het toch niet!

Gelukkig heb ik een mooi uitzicht op een paar prachtige bomen, dat maakt een hoop goed.

Lang ben ik niet van plan achter mijn laptop te blijven hangen, regelmatig pauzeren met dit mooie weer moet je jezelf toch gunnen!

In plaats van een extra dik zomernummer valt er nu een extra dun

zomernummer in op de mat.

Jammer, maar de kwaliteit van de op tijd aangeleverde artikelen maakt een hoop goed.

Over het Nationaal Landschap Centrum kunt u het laatste nieuws volgen op www@hwl.nl.

De opening vindt plaats op 20 juni ♦

EGELOPVANG

Stichting Egelopvang Hoeksche Waard is de nieuwe naam van de Egelopvang, sinds 15 april is het allemaal officieel.

Om een goede financiële basis te krijgen, zijn donateurs onontbeerlijk. Donateur worden van de Stichting Egelopvang Hoeksche Waard? Op onze goed bekeken website, staat een formulier dat u kunt invullen.

Als u zich aanmeldt krijgt u vier keer per jaar de Egelnieuwsbrief via E-mail toegestuurd. Ik zou het geweldig

vinden als ik u lezer, als donateur mag verwelkomen.

Alle egels, die hier de winterslaap hebben doorgebracht, zijn inmiddels gezond en dik weer uitgezet. Negentien stuks, kunnen weer mee doen aan de voortplanting en het voortbestaan van de egel in de Hoeksche waard.

Het afgelopen seizoen, van 2007 naar 2008 is erg vroeg begonnen, met het eerste baby egeltje al in mei. sommige babyegeltjes die daarna kwamen hebben het niet overleefd. Toch heb ik er een aantal wel kunnen redden ►

en die lopen nu weer gezond en wel door ons mooie Nationale Landschap.

Maak voor de egel een plekje in Uw tuin, beleef 's avonds het plezier, als de egel komt scharrelen naar voedsel en dit met veel gesmak opeet, of

een moeder egel met jongen die bij u door de tuin loopt in ganzenmars ♦

e-mail adres egelopvang@hccnet.nl
website

www.kortenbach.nl/egelopvang.html

KRUIWAGENACTIE

Gerda Quist

Het is woensdag 23 april. Er is een eigenaardig schouwspel te zien in Kuipersveer: midden op het land van boer Van Zwieten staat een rode kruiwagen, versierd met vlaggetjes.

Er staan een aantal mensen omheen waarvan sommigen om beurten een flinke schep vette klei in de kruiwagen deponeren.

Er zijn toespraken, er klinkt applaus en ook gejuich, de groene vlag van Hoekschewaards Landschap wappert in de straffe wind. Wat gebeurt hier?

Hier, op deze prachtige plek op ons eiland, waar het uitzicht over de akkers weids is, waar de familie Van Zwieten al zes generaties lang akkerbouw bedrijft, waar vlakbij, langs de Oude Maas, Schotse Hooglanders grazen in een klein maar fijn natuurgebiedje, hier, grenzend aan de tuin van Van Zwieten en verder naar het westen richting Heinenoord,

zou het grote bovenregionale bedrijventerrein komen.

Een terrein van netto 120 ha groot, met industrie ten behoeve van de Rotterdamse haven.

En dat in een Nationaal Landschap, waarvan een van de kwaliteiten juist de openheid van het landschap is.

Zou komen, want nu het ministerie het gereserveerde geld heeft weggehaald, lijkt het niet door te gaan. Er is namelijk uit onderzoek gebleken dat er elders genoeg alternatieven zijn.

Nu moet alleen nog de ruimtelijke reservering geschrapt worden en daar moet de Tweede Kamer voor zorgen als op 24 april de vaste Kamercommissie Ruimte (van VROM) bij elkaar komt. Nu weet de opletten-de lezer ►

dat het allang 24 april geweest is, en dat er reden tot feest vieren is!

Maar terug naar de kruiwagens, die volgeschapt wordt door mensen uit verschillende organisaties die zich, net als HWL, jarenlang verzet hebben tegen de komst van het groot-schalige bedrijventerrein. De Stichting Noordrand Open is er bij, de Cultureel Erfgoed Koepel, de Vereniging Dorp Mijnsheerenland, de VVV, en natuurlijk schept onze eigen Joost Kievit een flinke kluit namens Hoekschewaards Landschap.

Onze kruiwagen is een van de 23 kruiwagens met grond uit door industrie, wegen of woningbouw bedreigde gebie-

den in heel Nederland. Alle 23 kruiwagens gaan op 24 april naar Den Haag, waar ze rondgereden zullen worden op het Plein voor de Tweede Kamer.

Het is de Kruiwagenactie van Milieu Defensie, onderdeel van de actie "Spaar het landschap, recycle de ruimte!"

Er is echter één kruiwagen die eruit springt: dat is de onze, vol vette, Hoekschewaardse *geredde* grond! ♦

STEDELIJKE WATERPLANNEN

Martijn Verweijen

In diverse gemeenten in de Hoeksche Waard wordt gewerkt aan het maken van zogenaamde Stedelijke Waterplannen.

Deze plannen worden in heel Nederland opgesteld. Ze hebben te maken met een veranderde kijk op water en waterbeheer.

De overheden zijn er nu wel van overtuigd, dat de versnelde klimaatverandering in ieder geval in onze

streken zal gaan leiden tot een groter wateraanbod. De waterhuishouding dient daarop in te spelen.

Het nieuwe waterbeleid dat de gemeenten moeten gaan voeren vloeit voort uit en stoelt op drie plannen ►

of beleidsstukken te weten de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), het Nationale Bestuursakkoord Water (NBW) en het Waterstructuurplan Hoeksche Waard.

De KRW zegt in het kort dat in 2015 al het water in de Europese Unie chemisch en biologisch gezond moet zijn en zoveel mogelijk in de natuurlijke staat teruggebracht moet worden.

De KRW is een resultaatverplichting. De nationale overheden moeten aan Brussel rapporteren welke maatregelen genomen zijn en hoe de toestand is.

Het NBW spreekt af dat maatregelen genomen moeten worden om wateroverlast te voorkomen. Het Waterstructuurplan HW is eigenlijk een uitwerking van de twee voornoemde plannen.

Het behelst het zo inrichten van de bestaande waterlopen, dat er de komende 50 tot 100 jaar voldoende opvangcapaciteit is en dat het water ecologisch gezond wordt en blijft. Een van de hoofddoelstellingen van het Stedelijk Waterplan (SW) is het

langer vasthouden van water binnen de kernen. Men gebruik daarvoor de formule: bergen, vasthouden, afvoeren. Daarmee voorkomt men piekbelasting van het polderwatersysteem. Gelet op de KRW is er ook duidelijk een ecologische doelstelling.

Gemeenten kunnen het langer vasthouden van water op verschillende manieren doen.

Om te beginnen kan ervoor gezorgd worden, dat regenwater minder snel het oppervlaktewater bereikt.

Dit kan je doen door daken van gebouwen te bedekken met planten die water makkelijk kunnen opnemen, om het daarna weer langzaam af te geven.

Men kan ook zorgen voor zo weinig mogelijk verhard oppervlak. Harde oppervlakken voeren het water snel af, zodat bij hevige regenval al snel problemen ontstaan. Groen en open grond daarentegen laten water infiltreren. Pas na enige tijd bereikt dit water dan het oppervlaktewater.

In het kort komt het erop neer, dat het rioolstelsel op termijn alleen nog maar gebruikt gaat worden voor de afvoer van ►

huishoudelijk afvalwater en dat het hemelwater anders en gespreider gaat worden afgevoerd.

Het oppervlaktewater zelf kan ook meer ruimte gegeven worden.

Waterpartijen, singels en kreken kunnen worden verbreed en van flauwe oevers worden voorzien. Die flauwe oevers geven extra bergingscapaciteit bieden tevens plaats voor oevervegetatie. Daarmee worden de ecologische kwaliteit en de belevingswaarde sterk vergroot.

Is er binnen de woonkern te weinig ruimte, dan kan worden besloten tot het aanleggen van z.g. waterbalkons. Dit zijn opvangwateren aan de rand van een dorp. Het waterbalkon houdt het water vast, totdat het in het poldersysteem geloosd kan worden. Het spreekt voor zich, dat dergelijke waterpartijen juweeltjes kunnen zijn voor flora en fauna.

Echter, het graven en of herinrichten van waterlopen en het onderhoud ervan is financieel een zware last. Gemeenten gaan er vaak toe over de te graven opvangcapaciteit te integreren in nieuwe bebouwing. Wonen aan het water verkoopt goed en draagt bij aan de realisering van dat

zelfde water.

De oevers van het water worden de achtertuin van woningen.

De praktijk leert, dat van natuurlijke inrichting in dat geval meestal geen sprake is.

Houten en stenen beschoeiingen voeren meestal de boventoon.

De gemeente voldoet dan wel aan de eis van meer wateropvang, maar ecologisch stelt het niet zoveel meer voor.

HWL wordt geregeld door de gemeenten betrokken bij het opstellen van de Stedelijke Waterplannen. Uiteraard trachten we, o.a. ook verwijzend naar het Biodiversiteitsproject, zoveel mogelijk ruimte voor watergebonden flora en fauna te doen realiseren.

Wat is nou mooier dan karekieten, groene kikkers, kattenstaarten, zwanebloemen en rietkragen in je eigen straat! Ook dat draagt bij aan de kwaliteit van de woonomgeving.

Diverse gemeenten, zoals Meppel en Spijkenisse gaven het goede voorbeeld ♦

DAUWTRAPPEN

Sjoerd Reinstra

Een nieuwe traditie is geboren!

Het is 1 mei, de vroegste Hemelvaartsdag sinds tijden. Voor de tweede keer organiseert het HWL op die dag het Dauwtrappen.

Ruim dertig deelnemers starten bij het krieken van de dag.

Het weer werkt volledig mee: een stralende ochtend. De vogels zingen uit volle borst. Met bij het startpunt, de voormalige Barendrechtse Brug, als topper de nachtegaal.

Onderweg genieten de twee groepen wandelaars van het frisse groen aan de bomen, van de wijsheid van de rivier en de intieme geslotenheid van het "Mollenbos". Vanaf het gronddepot nabij de A-29 is er een fraai uitzicht over het brok natuur dat zich hier spontaan ontwikkelt. Hoe leg je hier een golfbaan aan? Of moet je dat helemaal niet willen? Maar wat is dan de toekomst van het gebied als je weet dat Fortis aan de touwtjes trekt?

Verderop een survivalachtige doorsteek door het Zomerlanden Gorzenbosch, in de voetsporen van de "beheerder" van eertijds: Kees Leenheer.

Een tocht langs slieten en stoven, spindotter en bittere veldkers, snor en bruine kiekendief.

Met als beloning aan het eind een voortreffelijk ontbijt (met dank aan de catering en aan Jan Uljee voor het brood). De Eieren met bacon gaan erin als koek. Iedereen was het erover eens: volgend jaar weer! ♦

ONTWIKKELINGEN AAN DE ZUIDRAND

Albert van Alphen

Bij veel bewoners van de Hoeksche Waard zit de aanleg van een kassencomplex in de Ambachtsheerlijk nog in het geheugen gegrift.

Het was ongeveer in dezelfde periode dat tijdens de behandeling van de vaststelling van de Nationale Landschappen, waaronder de Hoeksche Waard, het kabinet Kok aftrad en wij met de gebakken peren zaten. Door een demissionair kabinet worden alleen de dringende zaken afgehandeld.

Ondertussen was wel duidelijk geworden dat de kassenbouw in de ambachtsheerlijkheid niet doorging. De reden hiervan was niet het actievoeren, maar de vuurwerkramp in Enschede. Wel kwamen er geluiden naar de Hoeksche Waard over de vestiging van T.N.O. in dat zelfde gebied. De opvolger van Minister Pronk dacht er anders over, zag niets in

Nationale Landschappen en T.N.O. zou op Ypenburg kunnen blijven. Gelukkig is dat later anders gelopen.

In het voorjaar van 2006 werd op een bijeenkomst in Numansdorp door de Dienst Landelijk Gebied een toelichting gegeven op de gronddeal tussen Dienst Landelijk Gebied en Fortis.

Wat voor ons van belang was dat de buitendijkse gronden de bestemming natuur krijgen of behouden. Het gaat hierbij om de Oosterse Bekade Gorzen en de Hogeandse Gorzen.

Het overige is landbouwgrond en zou o.a. gaan dienen voor uitrail van boeren elders.

Verder werd medegedeeld dat de provincie zou aansturen ►

op uitplaatsing van T.N.O. naar de Ambachtsheerlijkheid..

Inmiddels waren wij – dus Hoeksche-
waards landschap – in een begelei-
dingsgroep al aan het praten over de
inrichting van de Oosterse Bekade
Gorzen dat was gestart door Delta-
natuur.

In zo'n overleg heb je altijd vertegen-
woordigers van organisaties met ver-
schillende invalshoeken. Het resul-
taat is dan bijna altijd een compro-
mis. In dit geval: de "natuurwensen"
voor de inrichting, de wensen van
een mogelijk beheer door de toe-
komstige eigenaar en wat nieuw was
de problematiek van de "jaarrond
ganzen" en de wensen van de ge-
meente voor de toegankelijkheid en
recreatie.

Ik dacht dat hier een redelijk compro-
mis was gevonden.

De polder 65 ha. zal aan de zuidkant
een open verbinding met het Hol-
lands Diep krijgen, zodat bij hoog
water delen onder komen te staan. In
de zuidkant van de polder zullen de-
len moeten worden gesaneerd. Op
sommige plekken zal zo'n 35 cm.
worden afgegraven. Dit is nog een

vervuiling vanuit het verre verleden
toen het water vanuit het Ruhrgebied
hier langs stroomde naar zee.

Wat de inrichting betreft blijft het ge-
bied open en kunnen moeras en riet-
vegetaties zich ontwikkelen.

Met de fiets wordt het goed bereik-
baar via de dijk aan de noordrand
hiervan. De "rinkelpit" is bereikbaar
middels een pad van vlonders en zal
aan de westkant kant een wandelpad
voeren naar de doorsteek. Aan de
oostkant komt een graspad naar de
oude Schuringsehaven met informa-
tie over o.a. de eendenkooi en het
schutbalksluisje.

De planning is zo, dat rond 15 no-
vember a.s. aanbesteding en gun-
ning kan plaatsvinden en in de zo-
mer van 2009 de openstelling.

Natuurlijk moet er rekening mee ge-
houden worden, dat in bepaalde sei-
zoenen niet kan worden gewerkt.

Veel aandacht zal besteed worden
aan een goede informatie naar de
bewoners van Numansdorp

In de eerste Oeverloop (1991 red.) –
dat is lang geleden – ►

werd o.a. al de aandacht gevestigd op het afkalven van de oeverlanden bij de ambachtsheerlijkheid na het afsluiten van het Haringvliet. Het gaat hier om de Hoogezandsche Gorzen. Het bleek tijdens het eerder genoemde overleg dat Rijkswaterstaat al enige jaren terug de vooroever had aangelegd. De ruimte tussen de dijk en de vooroever zou door de provincie nu opgevuld worden met zand uit het Hollands Diep. Het opvullen gebeurde niet zomaar. Een gedeelte werd zo opgehoogd dat het plas-dras zou worden maar er werden ook eilandjes gevormd. Door de vooroever is het gebied veiliger geworden.

Het gebied werd in 2006 door Deltanatuur aangekocht en zal op 17 mei 2008 door de provincie aan SBB worden overgedragen.

Het gaat om totaal 140 ha. en het ligt ten oosten van de Schuringsehaven. Vooralsnog wordt het gebied niet toegankelijk.

De Torensteepolder.

Deze polder is al jaren terug in handen gekomen van Midstate v.o.f.

Was in het verleden nog onduidelijk wat er kon en mocht, nu is er voor een deel van deze polder een plan ontwikkeld, dat ook aan ons is voorgelegd.

Het gaat om de Landgoederenzone Numansdorp – versie januari 2008, hier komen 12 + 3 – maakt 15 landgoederen. Wanneer we in het verleden dachten aan landgoederen, dan zagen we een groot gebouw met daar omheen bossen en of landerijen, maar in het algemeen een afgesloten gebied. Dit laatste gaat hier niet op.

Conform de Nota Regels voor Ruimte moet 90 % van een landgoed voor het publiek toegankelijk zijn en aan een bepaalde oppervlakte voldoen. Deze 15 landgoederen vormen hier een aaneengesloten gebied.

De landhuizen komen langs een centrale as in het midden te liggen.

De 12 landgoederen vormen 65 ha waarvan 90 % openbaar is met toegang op wegen en paden.

Hierbij komen nog de 3 apart genoemde landgoederen met dezelfde voorwaarden.

Zoals gezegd is het hele plan ►

aan ons voorgelegd en hebben wij tegenover de landschapsarchitect positief gereageerd.

Er komt dus een aaneengesloten gebied bij dat zeer afwisselend zal worden ingericht, met veel gras en waterpartijen, maar bijvoorbeeld ook met hoogstam fruitbomen, knotwilgen enz.

Het onderhoud komt voor rekening van de eigenaren. Verder voldoen de landgoederen aan de richtlijnen uit de Nota Nieuwe Landgoederen in de Hoeksche Waard (CHW).

Het gebied wordt uiteraard makkelijk bereikbaar gemaakt en zullen aaneengesloten wandelroutes over de verschillende terreinen worden ontwikkeld..

De Molenpolder, jullie weten wel die polder waar het Nationaal Landschap Centrum aan ligt, hierover is nog weinig bekend. Wat op dit moment vast staat is dat de polder een open verbinding met het Hollands Diep krijgt zo dus ook het Nationaal Landschap Centrum. De plannen voor de inrichting moeten nog verder ontwikkeld worden. Zoals jullie wel

begrijpen komt er vanwege die open verbinding veel water met natuur, maar hoe het verder zal gaan hierover valt nog niets te melden.

Inmiddels heeft de Gemeenteraad van Cromstrijen ingestemd met het plan T.N.O. te vestigen bij Numansdorp. Het zogenaamde inpassings convenant zal nu worden getekend. Wij zullen u wel op de hoogte houden van de ontwikkelingen, maar gezien de beperkte verschijning van dit blad, kunt u beter het nieuws hierover volgen via onze website ♦

Deze bijdrage komt van de werkgroep milieu en planologie.

ACTIVITEITENPROGRAMMA

Let op: van te voren aanmelden via excursies@hwl.nl of telefoneer naar 0186-65.36.39

Datum	Tijd	Thema / waar	Verzamelpunt	Coördinerende gids
7 september 2008 (zondag)	10.00 - 12.00	Plantenexcursie - Klein Profijt	Informatiebord bij parkeerplaats bij Klein Profijt, Oud-Beijerland	Elza van Dorsser
28 september 2008 (zondag)	10.00 - 12.00	Paddenstoelenexcursie met culinaire verrassing - Tunnelbos	Parkeerplaatsje boven Heinenoordtunnel	Sjoerd Reinstra
5 oktober 2008 (zondag)	10.00 - 12.00	Wandelexcursie - De Staart	Klein Profijt, Oud-Beijerland	Gerda Quist
25 oktober 2008 (zaterdag)	8.00 en 20.00 uur	Muizeninventarisatie - Klein Profijt	Klein Profijt, Oud-Beijerland	Merijn van den Hoogenhoff
26 oktober 2008 (zondag)	8.00 en 20.00 uur	Muizeninventarisatie - Klein Profijt	Klein Profijt, Oud-Beijerland	Merijn van den Hoogenhoff
9 november 2008 (zondag)	14.00 - 16.00	Excursie - Geertruida Agatha Polder	Voormalig Hoofd van de Baarendrechtse Brug	Raimond Taal
30 november 2008 (zondag)	10.00 - 12.00	Speurtocht - Klein Profijt	Klein Profijt, Oud-Beijerland	Iris van der Vlerk
27 december 2008 (zaterdag)	10.00 - 12.00	Oliebollenexcursie - Oeverlanden	Parkeerplaats a/d Buitendijk tegen Strijensas	Raimond Taal

Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.hwl.nl

Kosten standaardexcursie: € 2 voor leden, €3 voor niet-leden en kinderen tot 16 jaar gratis.

Kosten speciale excursie: € 3 voor leden, € 4 voor niet-leden, € 0,50 voor kinderen tot 16 jaar

LEZINGEN NAJAAR 2008

Let op! Na de zomervakantie zullen de lezingen en cursussen afwisselend in NBC "Klein Profijt" in Oud-Beijerland én in het nieuwe Nationaal Landschap Centrum (NLC) in Numansdorp worden gehouden. Alle lezingen vangen aan om 20.00 uur

Nachtvinders door Henk Bunjes

Maandag 29 september, NBC "Klein Profijt", Oud-Beijerland, Door hun nachtelijke bestaan is deze omvangrijke insectengroep (ruim 2000 soorten in Nederland!) veel minder bekend dan de dagvlinders. Toch is er over nachtvinders ook veel bijzonders te melden. Bij geschikt weer gaat Henk na afloop van de lezing met u buiten nachtvinders vangen met de lamp.

Het klimaat op aarde op lange termijn door Willem Star

Maandag 27 oktober, NLC, Numansdorp,

De Hoeksche Waard in de IJstijd door Jan Hendriks

Maandag 24 november, NLC, Numansdorp,

Natuurgedichten bij de open haard door Huub van den Hoogenhoff

Maandag 15 december, NBC "Klein Profijt", Oud-Beijerland,

Over de laatste drie lezingen meer informatie in de volgende Waar(d)zegger.

En bij:

NBC Klein Profijt, Zalmpad 11, 3261 MD Oud-Beijerland, tel. (0186) 62 18 88.

Nationaal Landschapscentrum, Veerweg 1^c, 3281 LX Numansdorp, tel. (0186) 6535 12 of via e-mail kantoor@hwl.nl.

Kosten: € 1,00 voor leden en € 1,50 voor niet-leden, kinderen onder 16 jaar gratis.

CURSUSSEN NAJAAR 2008

Paddenstoelen (voor beginners)

De cursus is bedoeld voor een ieder die nog niet bedreven in deze soortengroep. De eerste beginselen komen aan bod en u leert enkele belangrijke soorten(groepen) herkennen. Deze basiscursus vormt tevens een opstapje naar een nieuw op te richten paddenstoelenwerkgroep voor beginners. Veldwerk (buiten paddenstoelen zoeken) vormt de basis. Maximaal 25 deelnemers!

Cursusdata: 2 cursusavonden: maandag 22 september en 6 oktober (aanvang 20.00 u.)

2 excursies: zaterdag 27 september en 4 oktober (ochtend)

Cursuslocatie: NBC "Klein Profijt", Oud-Beijerland

Docenten: Janus Verkerk en Sjoerd Reinstra

Kosten: Leden: € 12,00. Niet leden: € 15,00

Aanmelden bij: NBC "Klein Profijt", tel. (0186) 62 18 88
of via e-mail: kantoor@hwl.nl.

Informatie: Sjoerd Reinstra, tel. (0186) 60 23 57 of
Janus Verkerk (078) 674 30 83

Grienden, natuur en leven in een ongewoon biotoop

Dit jaar is er een herkansing voor deze cursus, waarin beleven, sfeer en kennis, hand in hand gaan. Op de cursusavond zal het gaan over de planten en dieren die in de grienden leven en over de cultuurhistorische achtergronden van dit bijzondere landschapstype.

De excursie voert u naar de Esscheplaat. U krijgt uitleg over de natuur ter plaatse en over het harde bestaan van de griendwerkers vroeger. U leert de grondbeginselen van het wilgenknoten en u mag het zelf ook eens proberen. Na afloop staat de erwtensoep klaar. Maximaal 20 deelnemers.

Cursusdata:	Cursusavond: maandag 17 november (aanvang 20.00 u.) Excursie: zaterdag 22 november (ochtend)
Cursuslocatie:	Cursusavond: NLC, Numansdorp.
Docenten:	Cees Mesker en Ronald in't Veld
Kosten:	Leden: € 6,00. Niet leden: € 8,00 (inclusief erwtensoep tijdens de excursie)
Aanmelden bij:	NLC, Numansdorp, tel. tel. (0186) 653512 of via e-mail: kantoor@hwl.nl .
Informatie:	Huub van den Hoogenhoff, tel. (0186) 57 17 10 of Cees Mesker (078) 673 39 76

DE MUIZENSTAART

Lennie Steenbeek

Wanneer je een willekeurige voorbijganger zou vragen: "Weet u wat een Muizenstaart is?" (en dan niet de staart van een muis), denk ik dat het antwoord

"Nooit van gehoord" zou zijn.

De meeste mensen kennen wel de rattenstaart als gereedschap en ook de planten Kattenstaart en Paardenstaart. Maar de Muizenstaart, nee.

Dat is eigenlijk niet zo vreemd, want de Muizenstaart is een plant, die in het grootste deel van Europa, en dus ook in Nederland, vrij zeldzaam is. Hij hoort tot de ranonkelfamilie, net zoals de Boterbloem, de Waterranonkel en de Dotterbloem.

Vroeger kwam hij veel voor in roggeakkers.

De grote moeilijkheid om hem te vinden zit hem in het feit, dat hij maar een paar weken per jaar goed te zien is. Het plantje ►

wordt maar 2 tot hoogstens 20 cm lang en raakt al snel door het hoog opschietende gras onzichtbaar. Daar komt nog bij dat het graag betreden wordt.

In Nederland komt het daarom veel voor bij weide-ingangen en in de karrensporen achter de hekken daarvan, dus vaak op afgesloten terreinen wat het niet makkelijker maakt het te vinden.

Zelf kijk ik al heel wat jaartjes naar wilde planten, maar nog nooit had ik het geluk om op de goede tijd op de goede plaats te zijn om hem te zien.

Groot was dan ook de vreugde, toen we vorig jaar via de vogelwerkgroep hoorden, dat de Muizenstaart op twee grote groeiplaatsen in onze eigen Hoeksche Waard was gespot.

We zijn onmiddellijk gaan kijken en we werden niet teleurgesteld.

Een lang, teer zachtgeel lint van honderden dicht op elkaar staande exemplaren bedekte de bodem. En van dichtbij was het nog mooier. Het bijzondere is namelijk dat tijdens de bloei de bloembodem omhoog gaat

groeien. Die kan zich dan verlengen tot wel 7 cm. en lijkt zo op een muizenstaart.

En dat is dus gelijk de verklaring van de naam van de plant. Die "staart" zit van onder tot boven helemaal vol met vruchtjes.

De plant zelf, in het Latijn *Myosurus minimus* geheten, is eenjarig, onbehaard en heeft een wortelrozet van gave lijnvormige bladeren, ongeveer 2 mm breed.

De erg kleine bloem heeft 5 -7 kroonblaadjes en staat in zijn eentje op een stengel van 5 -12 cm.

De kelk bezit aan de onderkant een kleine tegen de stengel aangedrukte spoor.

De beste maand om hem te zien bloeien is mei, soms nog begin juni.

Zo, nu kennen we het signalement en de standplaats van de Muizenstaart, dus zoeken maar. Alle meldingen aan de plantenwerkgroep zijn van harte welkom!

Zelf zullen we met de groep nog beter alles afspeuren.

Het is leuk, dat er toch iedere keer weer nieuwe ontdekkingen worden gedaan in onze waard. Dat geldt voor alle werkgroepen en heft houdt het steeds weer spannend het veld in te gaan ♦

De Ziener

Hij is de Man,
De Man met de Macht
Om in de wervelende nevel van de toekomst te kijken.
Luister, jullie kleingelovigen!
Luister en hoor, opdat je zijn machtige woorden
Gelooft.

Soms brengt hij een boodschap van troost en van hoop
De harten der mensen zijn van blijdschap vervuld
En vreugdededruis klinkt op in het land.

Soms zijn zijn woorden stormachting van toon.
Duistere wanhoop bekruipt de geest van de menigte,
er is wenen en tandengeknars.

Onaardse krachten bedienen hem op zijn wenken.
Elke avond, als halfduister duister wordt,
Doet hij zijn voorspelling.

Veertien miljoen Nederlanders hangen aan zijn lippen,
en geloven,
want..... hij is Erwin, de Weerman ♦

(dichter onbekend)

Jeugdhoeke

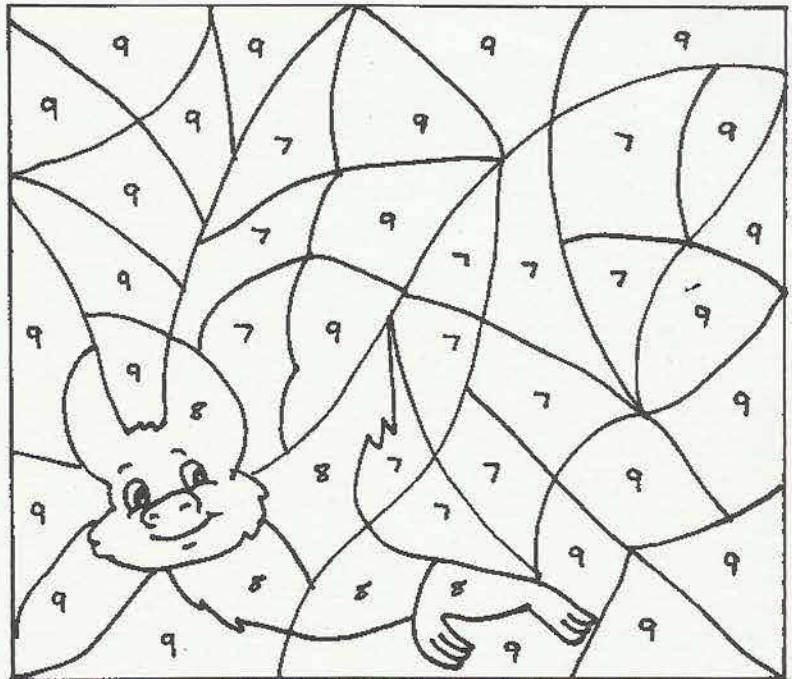
Jeugdhoeke

Wel eens een vleermuis gezien?

Weet jij dat vleermuizen insecten eten?
Dat er ook vleermuizen zijn die vruchten eten.

Dat ze 's nachts op insecten jagen?
Dat als ze slapen op hun kop hangen,
Dat als jij dat probeert je na een minuut al een rood hoofd hebt.
Dat ze eigenlijk geen poten hebben om op te staan.
Dat ze kijken met hun oren.
Dat ze als het begint te schemeren actief worden.
Dat jij ze dan wel kan zien vliegen als je buiten bent.
Dat er vast nog veel meer te vertellen is over vleermuizen, maar mijn papier bijna vol is.
Dat je een hele hoop over vleermuizen kunt vinden op internet met nog mooie foto's ook. Probeer maar ♦

Om in te kleuren

7 = zwart
8 = bruin
9 = geel

WILDERNISVLEES

Wildernisvlees is het vlees van Schotse Hooglanders, Galloways, Rode geuzen en Konikpaarden uit de natuurgebieden van FREE Nature (voorheen onderdeel van ARK Natuurontwikkeling) die boventallig zijn en niet elders in natuurgebieden ingezet kunnen worden.

Deze dieren hebben hun hele leven in natuurgebieden rondgelopen in kuddes met een natuurlijke samenstelling. Ze hebben zelf hun menu kunnen samenstellen uit de vele plantensoorten die de gebieden rijk zijn. FREE werkt samen met het Hoekschewaards Landschap. Door het eten van wildernisvlees steunt u de natuurontwikkeling van FREE en het Hoekschewaards Landschap!

Het vlees in de pakketten is diepgevroren en vacuüm verpakt voor 2 personen (250-300g). U kunt kiezen voor 3, 5, 10 of 20 kilo in de varianten:- gemengd, -vlugklaar, stoofpakket en gehakt.

Voor actuele prijzen en bestellen kijk op www.wildernisvlees.nl

Op de onderstaande data in 2008 wordt wildernisvlees geleverd bij Klein Profijt.

19 juni

11 juli

15 augustus

12 september

3 oktober

24 oktober

14 november

5 december

19 december

Het vlees wordt diepgevroren aangeleverd en op Klein Profijt in vrieskasten bewaard. Afhalen dient op de afleverdag te gebeuren.

Hoekschewaards Landschap

Postbus 1080, 3260 AB Oud-Beijerland

